

Ìwé Dániẹ̀lì — Nọmbà Ọgọ̀rùn-ún-dín-lọgbọ̀n

Sìsàlàyé “Ojoojúmọ́”: Ìwádií Ìtàn nípa Àwọn Àríyànjìyàn àti Àwọn Àtakò Ara Wọ̀n

Jeff Pippenger

2024-02-23

Bí o bá fara balẹ̀ wo àsoyẹ̀ ikeyìn nínú àpilẹ̀kọ̀ tó ńsájú pẹ̀kipẹ̀ki, iwọ̀ ibá ti wo orísun àkọ̀kọ̀ ti àsoyẹ̀ náà tí a rí nínú iwé Early Writings, èyí tí A. G. Daniells sọ pé òun mú lọ̀ pẹ̀lú ara rẹ̀ nínú ifòròwánilẹ̀nuwò rẹ̀ lórí ọ̀ràn “the daily” pẹ̀lú Sister White ní ọ̀dún 1910. Àwọn tí wọ̀n ń sọ́sọ́ láti fi “ìrò” náà múlẹ̀ pé “the daily” ń sàpẹ̀rẹ̀ isẹ̀ iránsẹ̀ Kristi nínú ibùgbé mímọ̀ nílò láti sọ́ ifowósí taara àti kedere ti Sister White fún òye tòótọ́ tí a ń fi fún àwọn tí wọ̀n ké ikéde wákàtí idájọ́ náà di aláilágbára. “Ìrò” tí wọ̀n dá sílẹ̀ ni pé ikilò kan soṣo tí Sister White ń sọ́ ní pátò nípa rẹ̀ ni ikilò lòdì sí sọ́sọ̀tò àkókò. Èyí ni Arthur White ń sọ́sọ́ láti fi múlẹ̀ nínú ìtàn-ayé rẹ̀, àti èyí ni baba rẹ̀, ọmọ Ellen White, àti Daniells ń gbìyànjú láti fi hàn pé ó rí bẹ̀ẹ̀ nípasẹ̀ ifòròwánilẹ̀nuwò tí wọ̀n dá sílẹ̀.

Gégé bí a ti sàkíyèsí tẹ̀lẹ̀, kò sí àkọ̀sílẹ̀ kankan nípa ifòròwánilẹ̀nuwò kankan láàárín Sister White àti Daniells lórí ọ̀ràn “ìgbà gbogbo.” Ifòròwánilẹ̀nuwò tí a rò pé ó wáyé ni a dáábáà rẹ̀ ní ọ̀dún 1931. Bí Sister White bá ti fowósí iwòye tí ó ńbú ti Daniells nípa “ìgbà gbogbo” nígbà ifòròwánilẹ̀nuwò kan ní ọ̀dún 1910, èé ṣe tí òun, ẹnì tí Sister White fi hàn pé ó ní itara láti gbé iwòye rẹ̀ lárugẹ̀, fi dáké nípa ifowósí rẹ̀ fún ọ̀dún mọ̀kànlélógún? Kì í ṣe ifòròwánilẹ̀nuwò ni, àròsọ ni.

Àgbékalẹ̀ ọ̀nà ifòròwánilẹ̀nuwò náà wá láti gbìyànjú láti fi àyíká ọ̀rò rẹ̀ nípa “ìgbà gbogbo” hàn bí ẹnì pé ohun kan tí ó ṣẹ̀lẹ̀ légbẹ̀ẹ̀ ni í ṣe nínú ikilò rẹ̀ lòdì sí pípa àkókò kalẹ̀, Arthur White sì fi ikà ọ̀wọ̀ rẹ̀ sí orí irọ́ náà ní ọ̀nà tí ó gbé e kalẹ̀ nínú ìtàn ọ̀dún 1931. Gégé bí Kristeni, ó yẹ kí ó ti kàn sọ́ ìtàn náà gégé bí ó ti rí, kí ó sì fi àtúnjẹ̀wò-itan sílẹ̀ kúrò nínú ọ̀ràn náà. A parí àpilẹ̀kọ̀ tó kojá pẹ̀lú àbala láti ọ̀dún 1850, èyí tí àbala inú Early Writings ti ti wá. Itẹ̀jádẹ̀ náà kọ̀kọ̀ farahàn ní ọ̀dún 1850, nínú Review, lẹ̀yìn náà ó tún farahàn nínú iwé Experience and Views. Ìgbà kẹ̀ta tí ó farahàn ni nínú iwé Early Writings, sùgbọ̀n nínú itẹ̀sìwájú rẹ̀ dé inú iwé Early Writings àwọn iyípadà kan ṣẹ̀lẹ̀. Síbẹ̀, a kì yòò sọ́ pé ọ̀pọ̀ nínú àwọn ikòwé Èmí Àsọ̀tẹ̀lẹ̀ ni a ti yí padà gégé bí àwọn kan ṣe ń sọ́ nínú isapá wọ̀n láti ba isẹ̀ rẹ̀ jẹ̀.

“Oluwa fi hàn mí pé ọ̀wọ̀ Rẹ̀ ló darí tábilí 1843 náà, àti pé kò yẹ kí a ṣe àtúnṣe apá kankan nínú rẹ̀; pé àwọn nọ́nbà náà rí gégé bí Ó ṣe fẹ́ kí wọ̀n rí. Pé ọ̀wọ̀ Rẹ̀ wá lórí, ó sì bò aṣìṣe kan nínú díẹ̀ lára àwọn nọ́nbà náà mọ̀, kí ẹnìkan má bàà lè rí i, tí tí di ìgbà tí a yọ ọ̀wọ̀ Rẹ̀ kúrò.”

“Nígbà náà ni mo rí nípa ‘Ojoojúmọ́,’ pé ọ̀rò náà ‘ẹ̀bọ’ ni ogbọ̀n èniyàn fi kún un, kò sì jẹ́ ti ọ̀rò náà fúnra rẹ̀; àti pé Olúwa fi òye tòótọ́ rẹ̀ hàn fún àwọn tí wọ̀n ké ikéde wákàtí idájọ́ náà. Nígbà tí isọ̀kan wá, ńsájú ọ̀dún 1844, ó fẹ̀rẹ̀ jẹ́ pé gbogbo wọ̀n ní isọ̀kan lórí òye tòótọ́ ti ‘Ojoojúmọ́;’ sùgbọ̀n láti ọ̀dún 1844 wá, nínú idàrúdàpọ̀ náà, a ti gba àwọn ojú iwòye miiṣà mọ̀ra, òkùnkùn àti idàrúdàpọ̀ sì ti tẹ̀ lé e.” Review and Herald, November 1, 1850.

Àyọ̀kà yíi wá ní ipilẹ̀ṣe nínú itẹ̀jádẹ̀ tí a pè ní The Present Truth láti ọ̀dún 1849, sùgbọ̀n a tẹ̀ é jáde nínú Review and Herald ní Oṣù kọ̀kànlá, ọ̀dún 1850. Nínú àkọ̀sílẹ̀ ipilẹ̀ṣe náà, Sister White sọ́ ní

tààrà pé òun n kọ ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ǹnkan tí Olúwa ẹ̀şẹ̀şẹ̀ fi hàn án, àti bí o bá ka gbogbo àpìlẹ̀kọ nàà pátápátá, iwọ yóò rí ọ̀pọ̀ kókó-ọ̀rọ̀ tí a sọ̀rọ̀ nípa wọn. Ó tó ǹnkan bí ogún oríşiríşì kókó-ọ̀rọ̀ ní a fi hàn án. Kókó ọ̀ràn nàà ni pé nínú àpìlẹ̀kọ̀ ipilẹ̀şẹ̀ nàà, kókó-ọ̀rọ̀ “ìgbà gbogbo,” àti kókó-ọ̀rọ̀ “şìşẹ̀ ipènijà àkókò” jẹ̀ ifihàn méjì ọ̀tọ̀tọ̀ tí àwọn ǹnkan tí a fi hàn án.

Nínú iwé àkókò nàà, a fi wọn hàn nínú àwọn ipínrò ọ̀tọ̀tọ̀. Nígbà tí a tún tẹ̀ ipínrò nàà jáde nínú *Experience and Views*, àwọn alátúnşẹ̀ darapọ̀ ipínrò tí Arábinrin White nínú rẹ̀ n gbé iwọ̀ye àwọn aşáájú-ònà nípa “the daily” ró, pọ̀ mó ipínrò tó tẹ̀ lé e tí n kilò lòdì sí şìşẹ̀ àkókò kalẹ̀. Bí o ẹ̀şẹ̀ n ka àkọ̀lẹ̀ ipilẹ̀şẹ̀ nàà, kíyèsì i pé a fi ILO Ọ̀RỌ̀ NÍNÚ LÈTÀ NÍLÁ tenumọ̀ àwọn kókó-ẹ̀kọ̀ kan. Nínú ipínrò tí ó ti fowóşì iwọ̀ye àwọn aşáájú-ònà nípa “the daily,” ó kọ̀ ọ̀rọ̀ nàà Daily ní létà nílá, àti nínú ipínrò tó tẹ̀ lé e ó kọ̀ ọ̀rọ̀ nàà Time ní létà nílá, ní báyií ni ó ẹ̀şẹ̀ fi iyàtò tààrà hàn láàárín àwọn kókó-ẹ̀kọ̀ méjèjì tí a fihàn án.

“Èyin Arákùnrin àti Arábinrin Ọ̀wọn,”

“Mo fẹ̀ fi àkótán kúkúró kan fún yín nípa ohun tí Olúwa ti fi hàn mí láipẹ̀ yí nínú iran. A fi ẹ̀wà Jesu hàn mí, àti ifẹ̀ tí àwọn àngẹ̀lì ní sí ara wọn. Àngẹ̀lì nàà wí pé—Èyin kò ha rí ifẹ̀ wọn bí?—e tẹ̀lé e. B́akan nàà ni àwọn èniyàn Ọ̀lọ̀run gbọ̀dọ̀ nífẹ̀ ara wọn. Kákà bẹ̀ẹ̀, jẹ̀ kí ẹ̀şùn bà lé ara rẹ̀ ju kí ó bà lé arákùnrin kan. Mo rí i pé ọ̀rọ̀ nàà pé, ‘tà ohun tí ẹ̀ ní, kí ẹ̀ sì fi ẹ̀şẹ̀ ọ̀rẹ̀ àánú,’ kò tii fi hàn, láti ọ̀dọ̀ àwọn kan, nínú imọ̀lẹ̀ rẹ̀ tí ó ẹ̀şẹ̀ kedere; pé ète gidì ọ̀rọ̀ Olùgbàlà wa nàà kò tii fi hàn gbangba. Mo rí i pé ète títa nàà kì í ẹ̀şẹ̀ láti fi fún àwọn tí wọn lè şìşẹ̀ kí wọn sì tójú ara wọn; bí kò ẹ̀şẹ̀ láti tan ọ̀títọ̀ ká. Èşẹ̀ ni láti máa tójú àti ẹ̀şẹ̀ ọ̀jù rere fún àwọn tí wọn lè şìşẹ̀, nínú àişışẹ̀. Àwọn kan ti fi itara hàn láti lọ̀ sí gbogbo àwọn ipàdẹ̀; kì í ẹ̀şẹ̀ láti yin Ọ̀lọ̀run lógo, bí kò ẹ̀şẹ̀ nítorí ‘àkàrà àti eja.’ Irú àwọn bẹ̀ẹ̀ ì bá sà̀n púpọ̀ kí wọn wà ní ilé, kí wọn fi ọ̀wọ̀ wọn şìşẹ̀, ‘ohun rere nàà,’ láti pèsè fún àini àwọn idílẹ̀ wọn, kí wọn sì ní ohun kan láti fi fún itilẹ̀yìn işẹ̀ iyebíye ti ọ̀títọ̀ isinsin yí.

“Mo rí i pé àwọn kan ti şinà nípa gbígbádúrà fún aláisàn kí wọn lè ní iwòsàn níwájú àwọn aláìgbàgbọ̀. Bí ẹ̀nikeni láàárín wa bá şàisàn, tí ó sì pe àwọn àgbà ijọ̀ kí wọn gbádúrà lóri rẹ̀, gégé bí Jakọ̀bu 5:14, 15, a gbọ̀dọ̀ tẹ̀lé àpẹ̀rẹ̀ Jesu. Ó lé àwọn aláìgbàgbọ̀ jáde kúró nínú yàrà nàà, léyìn nàà ó wò aláisàn nàà sà̀n; bẹ̀ẹ̀ ni ó yẹ̀ kí àwa nàà máa wá ọ̀nà láti yà ara wa kúró lódò àìgbàgbọ̀ àwọn tí kò ní igbàgbọ̀, nígbà tí a bá n gbádúrà fún àwọn aláisàn láàárín wa.

“Nígbà nàà ni a tún tọ̀ka mi padà sí àkókò tí Jészù mú àwọn ọ̀mọ̀-èyìn rẹ̀ lọ̀ sí ibi ikòkò, sínú yàrà ọ̀kè, níbi tí ó ti kókó fọ̀ ẹ̀şẹ̀ wọn, léyìn nàà sì fi búrẹ̀dì tí a bù fún wọn láti je, gégé bí àmì ara rẹ̀ tí a fọ̀; àti oje àjàrà gégé bí àmì ẹ̀jẹ̀ rẹ̀ tí a tú sílẹ̀. Mo rí i pé ó yẹ̀ kí gbogbo èniyàn hùwà pẹ̀lú imọ̀ tó péye, kí wọn sì tẹ̀lé àpẹ̀rẹ̀ Jészù nínú àwọn ǹnkan wònyí, àti pé nígbà tí wọn bá n ẹ̀şẹ̀ àwọn ilànà mímọ̀ wònyí, kí wọn yà ara wọn sọ̀tọ̀ kúró lódò àwọn aláìgbàgbọ̀ bí ó ti ẹ̀şẹ̀ ẹ̀şẹ̀ tó.”

“Nígbà nàà ni a fi hàn mí pé a ó tú àwọn àjàkálẹ̀-àrùn méje ikeyìn jáde, léyìn tí Jészù bá ti kúró nínú Ibi Mímọ̀ nàà. Àngẹ̀lì nàà wí pé—Ìbínú Ọ̀lọ̀run àti ti Ọ̀dọ̀-Àgùntàn ni ó n fa iparun tàbí ikú àwọn èniyàn búburú. Ní ohùn Ọ̀lọ̀run, àwọn ẹ̀ni mímọ̀ yóò lágbára, yóò sì jẹ̀ ohun ibẹ̀rù bí ogun tí ó ní àşía; şùgbón wọn kì yóò ẹ̀şẹ̀ idájọ̀ tí a kọ̀ sílẹ̀ nígbà nàà. Ìmúşẹ̀ idájọ̀ nàà yóò wáyé ní ọ̀pin ọ̀dún 1000.”

“Lẹyìn tí a bá yí àwọn ẹni mímọ padà sí àìkú, tí a sì gbé wọn sókè pọ, tí wọn sì gba dùúrù wọn, adé wọn, àti bèẹ̀ bèẹ̀ lọ, tí wọn sì wọ Ìlú Mímọ nàà, Jèsù àti àwọn ẹni mímọ jókòò sínú idájó. A sí àwọn iwé nàà sílẹ̀, iwé iyè àti iwé ikú; iwé iyè ní àwọn isẹ̀ rere àwọn ẹni mímọ nínú, iwé ikú sì ní àwọn isẹ̀ búburú àwọn ẹni búburú nínú. A fi àwọn iwé wònyí wéra pẹ̀lú Ìwé Òfin, Bíbẹ̀lì, a sì se idájó wọn gégé bí i ti bèẹ̀. Àwọn ẹni mímọ, ní isòkan pẹ̀lú Jèsù, n mú idájó wọn wá sórí àwọn òkú ẹni búburú. Wò ó o! ni àngẹ̀lì nàà wí, àwọn ẹni mímọ jókòò sínú idájó, ní isòkan pẹ̀lú Jèsù, wọn sì pín fún olúkúlùkù àwọn ẹni búburú gégé bí isẹ̀ tí wọn se nínú ara, a sì kọ sí orúkọ wọn ohun tí wọn yòò gbà nígbà ìmúṣe idájó nàà. Èyí, ni mo rí, ni isẹ̀ àwọn ẹni mímọ pẹ̀lú Jèsù, nínú Ìlú Mímọ, kí ó tó sòkalẹ̀ wá sí ayé, nípasẹ̀ ọdún 1000 nàà. Nígbà nàà, ní òpin ọdún 1000 nàà, Jèsù, àti àwọn àngẹ̀lì, àti gbogbo àwọn ẹni mímọ pẹ̀lú rẹ, fi Ìlú Mímọ nàà sílẹ̀, nígbà tí ó sì n sòkalẹ̀ wá sí ayé pẹ̀lú wọn, a jí àwọn òkú ẹni búburú dide, lẹyìn nàà gan-an àwọn ọkúnrin tí wọn ‘gún un,’ nígbà tí a bá jí wọn dide, yòò rí i ní ọ̀nà jíjìn nínú gbogbo ògo rẹ, pẹ̀lú àwọn àngẹ̀lì àti àwọn ẹni mímọ, wọn yòò sì sọfọ̀ nítorí rẹ. Wọn yòò rí àpá àwọn èékànná nínú ọwọ̀ rẹ, àti nínú ẹsẹ̀ rẹ, àti ibi tí wọn ti fi ọ̀kọ̀ gún un ní ihà rẹ. Àpá àwọn èékànná àti ti ọ̀kọ̀ nàà yòò jẹ̀ ògo rẹ nígbà nàà. Ní òpin ọdún 1000 nàà ni Jèsù dúró lóri Òkè Olífì, Òkè nàà sì yapa sí méjì, ó sì di pètẹ̀lẹ̀ nílá kan, àwọn tí n sá ní àkókò nàà sì ni àwọn ẹni búburú, tí a se se jí dide. Nígbà nàà ni Ìlú Mímọ nàà sòkalẹ̀ wá, ó sì balẹ̀ lóri pètẹ̀lẹ̀ nàà.”

“Nígbà nàà ni Sátàni fi ẹ̀mí rẹ̀ kún àwọn ẹ̀niyàn búburú tí a ti jí dide. Ó n yin wọn pé egbé ọmọ-ogun inú Ìlú nàà kéré, àti pé egbé ọmọ-ogun tirẹ̀ pọ, àti pé wọn lè segun àwọn mímọ, kí wọn sì gba Ìlú nàà. Nígbà tí Sátàni n kó egbé ọmọ-ogun rẹ̀ jọ, àwọn mímọ wá nínú Ìlú nàà, wọn n wo ẹ̀wà àti ògo Páradísẹ̀ Ọlórún. Jèsù wá ní iwájú wọn, ó n darí wọn. Lójiji, Olùgbàlà olólùfẹ̀ nàà kúrò láàárín egbé wa; sùgbọ̀n láipẹ̀ a gbọ̀ ohùn rẹ̀ olólùfẹ̀, tí n wí pé, ‘È wá, ẹyin alágbàkún Baba mi, ẹ jogún ijọba tí a ti pèsè sílẹ̀ fún yín láti ipilẹ̀sẹ̀ ayé wá.’ A kóra jọ sọdọ̀ Jèsù, àti bí ó ti kan ti ilẹ̀kùn Ìlú nàà, nígbà nàà ni a kéde ẹ̀gún sí àwọn ẹ̀niyàn búburú. A ti ilẹ̀kùn nàà. Nígbà nàà ni àwọn mímọ lo iyẹ̀ wọn, wọn sì gòkè lọ sí òkè ọ̀giri Ìlú nàà. Jèsù nàà sì wá pẹ̀lú wọn; adé rẹ̀ n tòn ní imólẹ̀, ó sì kún fún ògo. Adé kan wá nínú adé kan, méje ní iye. Àwọn adé àwọn mímọ jẹ̀ ti wúrà mímọ̀ jùlọ, a sì fi iràwọ̀ se ọ̀sọ̀ wọn. Ojú wọn n tòn pẹ̀lú ògo, nítorí wọn wá nínú àwòrán gangan Jèsù; àti bí wọn ti dide, tí gbogbo wọn sì n rìn pọ̀ lọ sí òkè Ìlú nàà, iran nàà mú mi lẹ̀kàn gan-an.”

“Nígbà nàà ni àwọn ẹni búburú rí ohun tí wọn ti pàdànú; iná sì jáde láti ọ̀dọ̀ Ọlórún wá sórí wọn, ó sì run wọn. Èyí ni Ìmúṣe Idájó nàà. Nígbà nàà ni àwọn ẹni búburú gba gégé bí àwọn ẹni mímọ, ní isòkan pẹ̀lú Jèsù, ti pín fún wọn ní àkókò ọdún 1000 nàà. Iná kan nàà láti ọ̀dọ̀ Ọlórún tí ó run àwọn ẹni búburú nàà, so gbogbo ayé di mímọ. Àwọn òkè tí ó fọ̀ tí ó sì ya gégé bí aṣọ̀ àkísà yo nítorí oorun gbígbóná púpọ̀, bèẹ̀ ni àyíká ojú ọ̀run pẹ̀lú, gbogbo koriko gbígbẹ̀ nàà sì jọ tán. Nígbà nàà ni ogún wa sí síwájú wa, ní ògo àti ní ẹ̀wà, a sì jogún gbogbo ayé tí a so di tuntun. Gbogbo wa sì ké pẹ̀lú ohùn rara pé, Ógo, Halleluyah.”

“Mo tún rí i pé ó yẹ̀ kí àwọn olùṣọ̀-àgùntàn bá àwọn ẹni tí wọn ní idí láti fi ní igbẹ̀kẹ̀lẹ̀ nínú wọn gbímọ, àwọn tí wọn ti wá nínú gbogbo àwọn ihìn nàà, tí wọn sì dúró sìnṣin nínú gbogbo ọ̀títọ̀ isinsin yi, kí wọn tó gbékalẹ̀ ẹ̀yíkẹ̀yí kókó tuntun tí ó se pàtàkì, ẹ̀yí tí wọn lè rò pé Bíbẹ̀lì n tẹ̀síwájú fún. Nígbà nàà ni àwọn olùṣọ̀-àgùntàn yòò wá ní isòkan pípẹ̀, isòkan àwọn olùṣọ̀-àgùntàn nàà yòò sì ní imólára láàárín ijọ. Iru ọ̀nà bèẹ̀ ni mo rí i pé yòò dá àwọn ipín ayọ̀kúrò aláìláyọ̀ dúró, nígbà nàà kò sì ní sí ewu kí agbo ẹ̀ran iyebíye nàà pín, kí àwọn àgùntàn

nàà tú ká, láìsí olùṣò-àgùntàn.”

“Ojò ketàlélógún, oṣù Keṣán, Olúwa fi hàn mí pé ó ti na ọwọ̀ rẹ̀ jáde ní ìgbà kejì láti gba iyókù àwọn èniyàn rẹ̀ padà, àti pé a gbòdò fi isapá pọ̀ sí i ní àkókò ikójopò yìí. Ní àkókò itúká, a lu Israèli, a sì fà á ya; ṣùgbón nísinsin yìí, ní àkókò ikójopò, Ọlórún yòò mú àwọn èniyàn rẹ̀ lára dá, yòò sì dì wọn pọ̀. Ní àkókò itúká, àwọn isapá tí a ṣe láti tan òtítọ̀ kalẹ̀ ní ipa kékeré péré, wọn sì ṣàṣeparí diẹ̀ péré tàbí kò ṣàṣeparí nńkan kan; ṣùgbón ní àkókò ikójopò, nígbà tí Ọlórún ti fi ọwọ̀ rẹ̀ sí i láti kó àwọn èniyàn rẹ̀ jọ, àwọn isapá láti tan òtítọ̀ kalẹ̀ yòò ní ipa tí a pète fún wọn. Gbogbo èniyàn gbòdò wà ní iṣọkan, kí wọn sì ní itara nínú iṣe nàà. Mo rí i pé ó jẹ̀ itijú fún ẹnikẹni láti tọka sí àkókò itúká gégé bí àpẹrẹ̀ láti ṣàkóso wa nísinsin yìí ní àkókò ikójopò; nítorí bí Ọlórún kò bá ṣe ju bó ṣe ṣe nígbà nàà lọ fún wa nísinsin yìí, Israèli kì yòò kó jọ láé. Ó ṣe pàtàkì gan-an pé kí a tẹ̀ òtítọ̀ nàà jáde sínú iwé iròyìn, gégé bí a ti n wààsù rẹ̀.”

“Oluwa fi hàn mí pé àtẹ̀jádẹ̀ àwòrán 1843 ni ọwọ̀ òun darí, àti pé kò sí apá kankan nínú rẹ̀ tí a gbòdò yí padà; pé àwọn nọmbà nàà rí gégé bí ó ti fẹ̀ kí wọn rí. Pé ọwọ̀ òun wà lóri rẹ̀, ó sì bo àṣiṣe kan nínú diẹ̀ lára àwọn nọmbà nàà mọ̀, kí ẹnikẹni má bàà lè rí i, tí tí ọwọ̀ òun fi yọ̀ kúrò.”

“Nígbà nàà mo rí ní ibáṣepọ̀ pẹ̀lú ‘Ìgbàgbogbo Ojò,’ pé ọ̀rọ̀ nàà ‘ẹ̀bọ’ ni oṣbón èniyàn fi kún un, àti pé kò jẹ̀ ti inú ọ̀rọ̀ nàà; àti pé Olúwa fi imọ̀ tòótọ̀ rẹ̀ hàn fún àwọn tí wọn ké igbe wákàtí idájọ̀ nàà. Nígbà tí iṣọkan wà, kí ó tó di ọ̀dún 1844, ó fẹ̀rẹ̀ jẹ̀ pé gbogbo wọn wà ní iṣọkan lóri ọ̀ye tòótọ̀ ti ‘Ìgbàgbogbo Ojò,’ ṣùgbón láti ọ̀dún 1844 wá, nínú idàrúdàpọ̀ nàà, a ti tẹ̀wọ̀ gba àwọn ojú iwòye miiran, òkùnkùn àti idàrúdàpọ̀ sì ti tẹ̀lé e.

“Oluwa fi hàn mí pé Àkókò kò tii jẹ̀ àdánwò láti ọ̀dún 1844 wá, àti pé àkókò kì yòò tún jẹ̀ àdánwò mọ̀ láéláé.

“Nígbà nàà ni a tọka sí àwọn kan fún mi tí wọn wà nínú àṣiṣe nílá yìí, pé àwọn ẹ̀ni-mímọ̀ sì ní láti lọ sí Jerúsálẹ̀mù Àtíjọ̀, àti bẹ̀ẹ̀ bẹ̀ẹ̀ lọ, kí Olúwa tó dé. Irú iwòye bẹ̀ẹ̀ ni a pèsè láti yí ọ̀kàn àti ifẹ̀-inú kúrò nínú iṣe Ọlórún ti isinsinyí, lábẹ̀ ihinrere angeli kẹta; nítorí bí ó bá jẹ̀ pé a ní láti lọ sí Jerúsálẹ̀mù, nígbà nàà ni ọ̀kàn wa yòò wà ní bẹ̀ ní ti ẹ̀dà, a ó sì dá ọ̀nà wa dúró kúrò nínú àwọn lílò miiran, kí a lè mú àwọn ẹ̀ni-mímọ̀ dé Jerúsálẹ̀mù. Mo rí i pé idí tí a fi fi wọn sílẹ̀ láti lọ sínú àṣiṣe nílá yìí ni pé wọn kò jẹ̀wọ̀, bẹ̀ẹ̀ ni wọn kò sì kọ̀ àwọn àṣiṣe wọn sílẹ̀, àwọn àṣiṣe tí wọn ti wà nínú wọn fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún sẹ́yìn.” Review and Herald, November 1, 1850.

Abala nàà bèrẹ̀ pẹ̀lú itẹ̀sìwájú pé, “Mo fẹ̀ fi àkótán kúkúru fún yín nípa ohun tí Olúwa ti fi hàn mí láipé yìí nínú iran.” Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ kókó-ọ̀rọ̀ ni a gbé kalẹ̀, kò sì darapọ̀ paragirafi tí n sọ̀rọ̀ nípa “ìgbà gbogbo,” mọ̀ paragirafi tí ó tẹ̀ lé e. A ṣe èyí nígbà tí ó yá lẹ́yìn nàà láti ọwọ̀ àwọn olóòtú tí wọn fi abala nàà sínú Experience and Views, lẹ́yìn nàà sí i nínú Early Writings. Nínú Experience and Views, àwọn olóòtú nàà fi àwọn paragirafi méjọ̀ àkókó sílẹ̀, wọn sì darapọ̀ àwọn paragirafi tí n sọ̀ ohun tí a fi hàn án nípa “ìgbà gbogbo” àti nípa ṣiṣẹ̀tò àkókò. A tẹ̀ Experience and Views jáde ní ọ̀dún 1851, lẹ́yìn nàà ni a sì tẹ̀ Early Writings jáde ní ọ̀dún 1882.

Àwọn Ìwé Àkókó jẹ̀ ní pàtàkì àwọn ipínrọ̀ méréin kan nàà tí wọn ti fara hàn nínú Experience and Views, ṣùgbón pẹ̀lú àiyetọ̀ pàtàkì kan. Nínú Experience and Views, ipínrọ̀ gbolóhùn kan soṣo tí ó sọ̀rọ̀ nípa ṣiṣe àkókò ni a darapọ̀ mọ̀ ipínrọ̀ tó sáájú rẹ̀ tí ó sọ̀rọ̀ nípa “iṣe ojoojúmọ̀.” Lẹ́yìn nàà ni a fi ipínrọ̀ tí ó tẹ̀ lé ipínrọ̀ tí ó sọ̀rọ̀ nípa ṣiṣe àkókò kún un. Nínú Àwọn Ìwé Àkókó, ipínrọ̀ kan tí a mú

látí inú apá m̀íràn nínú Experience and Views ní a fí sí àárín ìpínrò tí ó bá'yíí n sòrò nípa “ìṣe ojoojúm̀” àtí ṣíṣe àkókò méjèjè, èyí tí ìpínrò kan tẹ̀ lé ní ìbèrè, tí n ṣàlàyé ìdí tí ó fí jẹ̀ àṣìṣe látí ṣe àwọn ìrìn-àjò mím̀ sí Jerúsálẹ̀m̀ àtíjò.

Abala tí a yò kúrò nínú ojú-ìwé m̀íràn tí Experience and Views, tí a sì tún fí sínú ìpínrò Early Writings, kàn fí kún idàrúdàpò nípa “tí ojoojúm̀” tí ó tí bẹ̀rè látí ọ̀dún 1844. Abala náà kò sí nínú itàn àkókò tí Sister White kọ nípa ìran rẹ̀.

“Oluwa tí fí hàn mí pé ìhìnre àngẹ̀lì kẹ̀ta gbòdò lọ, kí a sì kéde rẹ̀ fún àwọn ọ̀mọ Oluwa tí wọn tí t́kà, àtí pé kò yẹ kí a so ó mó àkókò; nítorí àkókò kì yòò tún jẹ̀ idánwò mó láéláé. Mo rí i pé àwọn kan n gba ìmísí èké kan tí ó tí inú iwàásù àkókò wá; pé ìhìnre àngẹ̀lì kẹ̀ta lágbara ju bí àkókò ṣe lè rí lọ. Mo rí i pé ìhìnre yí lè dúró lórí ìpílẹ̀ tirẹ̀, àtí pé kò nílò àkókò látí fún un ní agbára sí i, àtí pé yòò lọ nínú agbára nlá, yòò sì ṣe ìṣe rẹ̀, a ó sì gé e kúrú nínú ọ̀dodo.” Experience and Views, 48.

A fí gbolohun ìpínrò látí ojú-ìwé m̀erínlélógójì tí Experience and Views kún un léyìn ìpínrò náà nínú Early Writings, èyí tí a tí dá sílẹ̀ nípa ṣíṣòkan ìpínrò méjì ọ̀tọ̀tọ̀, ó sì fí itẹ̀num̀ lórí ṣíṣètò àkókò kalẹ̀ ní ọ̀nà tí kò sí nínú àlàyé ìbèrè náà.

Ní ọ̀dún 1931, àwọn ọ̀kúnrin àgbà àtíjò tí n ṣàkóso àwọn èniyàn Jerusalemu dá itàn kan sílẹ̀, èyí tí ó sọ pé Daniells tí ṣe ìfòr̀wánilẹ̀nuwò pẹ̀lú Sister White ní ọ̀dún 1910, àtí nínú ẹ̀rì tí Daniells pèsè, ó t́kà sí àtẹ̀ iwòye 1843, ó sì sọ pé ó fí ọ̀wọ̀ t́kà sí ibi mím̀ tí kò sí lórí àtẹ̀ náà, bí ó tí n ṣe ìfòr̀wánilẹ̀nuwò pẹ̀lú Sister White. Wọn ní pé ó mú iwé Early Writings wá pẹ̀lú ara rẹ̀, àtí bí ó tí bi í léèrè nípa ohun tí ó t́m̀ sí, tí ó sì dá lórí àwọn idáhùn rẹ̀, ohun kan ṣòṣò tí ó lè parí sí ní pé apá ọ̀rò nínú Early Writings tí n f̀wòsí ojú iwòye àwọn aṣáájú-ọ̀nà nípa “ìgbà gbogbo,” ní tóótó jẹ̀ ìkilò lòdì sí ṣíṣètò àkókò. Ọ̀dún m̀okànlélógún léyìn ìfòr̀wánilẹ̀nuwò tí wọn dá sílẹ̀ náà, àtí ọ̀dún m̀erínlélógún léyìn ikú àwọn ẹ̀ni tí wọn ní wọn ṣe ìfòr̀wánilẹ̀nuwò pẹ̀lú wọn, Daniells fí ẹ̀rì náà sínú itàn ìran kẹ̀ta.

F. C. Gilbert jẹ̀ amòye nínú èdè Héberù, kò sì kan ṣàtiléyìn fún ọ̀ye tóótó nípa “ìgbà gbogbo” gégẹ̀ bí Ìsìn Keferi nítorí pé àwọn aṣáájú àkókò àtí Ellen White sọ pé ó rí bẹ̀. Ó dáàbò bo ọ̀ye náà lórí ìpílẹ̀ ìmòye rẹ̀ nípa ọ̀rò Héberù tí wòlú Dánílélì tí lò. Ọ̀un ní amòye Héberù Adventist tó gbajúm̀ jù lọ ní àkókò náà. Bí àrìyànjìyàn nípa “ìgbà gbogbo” tí Daniells àtí Prescott n gbé síwájú ṣe n bá a lọ látí máa pò sí i, Gilbert jẹ̀ ọ̀kan lára àwọn amòye olókíkí tí wọn dúró látí dáàbò bo ipò àwọn aṣáájú àkókò. Ó ní ìfòr̀wánilẹ̀nuwò pẹ̀lú Ellen White ní ojò kejọ oṣù Kefà, ọ̀dún 1910, ó sì ṣe àkòsilẹ̀ léyìn náà nípa ohun tí ọ̀un àtí Sister White jíròrò. Ẹ̀rì Daniells tako tí F. C. Gilbert pátápátá.

Nínú iwòwò ogún, ojúwé m̀etádínlógún tí tí dé méjilélógún, nínú Manuscript Releases, Sister White sòrò nípa ipò Daniells àtí Prescott lórí “ojoojúm̀”. Àwọn ọ̀rò-ìṣò tí ẹ̀ rí nínú iròyìn F. C. Gilbert nípa ìfòr̀wánilẹ̀nuwò rẹ̀ pẹ̀lú Ellen White fèrè jọ gégẹ̀ bí ohun tí Sister White t́kà rẹ̀ sọ nínú apá náà látí inú Manuscript Releases. Nítorí náà, fún ọ̀pòlòpò ọ̀dún kí Manuscript Releases tó tẹ̀ jáde tí a sì tú síta, kò sí ẹ̀rì ìmísí tí ó dájú látí tako tàbí látí fídí ìbèèrè Daniells múlẹ̀ nípa àkóónú ìfòr̀wánilẹ̀nuwò tí ó ní pé ó ní pẹ̀lú Sister White. Ẹ̀wè, kò sí ìf̀wòsowòpò ìmísí fún ojú iwòye rẹ̀ tí ó ní àbùkù lórí “ojoojúm̀”. Èyí tí ó ṣe pátàkì jùlò ní pé, ní bá'yíí tí Manuscript Releases tí wà lówó—síbè kò sí ìf̀wòsowòpò ìmísí fún ojú iwòye rẹ̀ tí ó ní àbùkù lórí “ojoojúm̀!”

Síbẹ̀ lóníí, wọn tí n kọ̀ Àdíféńtísì Laodíkea pé Sister White kò ní ipò kankan lórí “ojoojúmọ́,” àfi pé kí í ẹ̀ “ìbèèrè idánwò” àti pé ó yẹ́ kí a “dákẹ́ lórí ọ̀ràn yíí.” Ohun kan tí yí padà lóníí, ohun tí ó sì tí yí padà ní pé ipò tòótó nípa “ojoojúmọ́” tí di èrò kékeré nísinsin yíí láàrín àwọn ènìyàn Ọ̀lórún. Ní 1910, èrò kékeré náà ní èrò Conradi tí Daniells àti Prescott n tẹ̀ síwájú, èrò ọ̀pọ̀ jù lọ sì ní ipò àwọn aṣáájú-òun-òná.

Èyí tí ó tẹ̀lẹ̀ eleyi ní ọ̀rọ̀ tí F. C. Gilbert sọ̀ nípa ifòròwánilẹ̀nuwò rẹ̀ pẹ̀lú Sister White, tí a gbòdò fí wé Manuscript Releases, tí a ti gbé kalẹ̀ ní itẹ̀síwájú rẹ̀ gbogbo, nínú àpilẹ̀kọ̀ kẹ̀rinlélógòrín nínú àtẹ̀jádẹ̀ The Book of Daniel yíí.

“Daniells àti Prescott... kò ní fún àwọn àgbà arákùnrin nínú iṣẹ́ náà ní àyè kankan láti sọ ohunkóhun.... Daniells wà níbí láti rí mi, èmi kò sì fẹ́ rí i.... N kò fẹ́ ní ohunkóhun láti sọ fún un nípa ohunkóhun. Ní tí ‘ojoojúmọ́’ náà tí wọn n gbìyànjú láti gbé sókè, kò ní nńkan kan nínú rẹ̀ rárá.... Nígbà tí mo wà ní Washington, ó dà bí ẹ̀ni pé ohun kan kan fí ọ̀kàn wọn sínú àpò àgbò, èmi kò sì lè dà bí ẹ̀ni pé mo lè fí ọ̀wọ̀ kan wọn. A kò gbòdò ní ohun kankan láti ẹ̀ pẹ̀lú kókó-ọ̀rọ̀ ‘ojoojúmọ́’ yíí... Mo mò pé wọn yóò ńsẹ́ lòdì sí ìránṣẹ́ mi, lẹ́yin náà àwọn ènìyàn kí yóò sì rò pé ohunkóhun wà nínú ìránṣẹ́ mi. Mo tí kòwé sí i, mo sì sọ fún un pé ó n fí ara rẹ̀ hàn gégé bí ẹ̀ni tí kò yẹ́ fún ipò ààrẹ̀ tí General Conference.... kí í ẹ̀ni tí ó yẹ́ láti pa ipò Ààrẹ̀ mó.”

“Bí íbá jẹ́ pé ìhìnre yíí nípa ‘ojoojúmọ́’ jẹ́ ìhìnre idánwò, Olúwa íbá tí fí hàn mí. Àwọn ènìyàn wònyí kò rí ọ̀pin láti ìbèrẹ̀ nínú ọ̀ràn yíí....Mo kò lááláé láti rí ẹ̀nikẹ̀ni nínú wọn tí wọn n kópa nínú iṣẹ́ yíí.

“Ìmọ̀lẹ̀ tí Ọ̀lórún fí fún mi ní pé Arákùnrin Daniells tí dúró nínú ipò Ààrẹ̀ pé tó.... a sì sọ fún mi pé kí n má ẹ̀ bá a sọ̀rọ̀ mó nípa èyíkẹ́yí nínú àwọn nńkan wònyí. Èmi kí yóò rí Daniells nípa ọ̀ràn náà, bẹ̀ ẹ̀ni kí yóò bá a sọ̀rọ̀ kan soṣo. Wọn bẹ̀ mí pé kí n fún un ní àyè ifòròwánilẹ̀nuwò, sùgbón èmi kò.... A sọ fún mi pé kí n kilò fún àwọn ènìyàn wa kí wọn má ẹ̀ ní ohunkóhun láti ẹ̀ pẹ̀lú nńkan yíí tí wọn n kọ̀ni.... Olúwa kò mí lásẹ̀ pé kí n tẹ́tí sí i. Mo tí sọ ara mi jáde pé n kò ní igbékẹ̀lẹ̀ diẹ̀ rárá nínú rẹ̀.... Gbogbo nńkan yíí tí wọn n ẹ̀ jẹ́ ogbón ẹ̀tàn ẹ̀ṣù.” Ìròyin F. C. Gilbert nípa ifòròwánilẹ̀nuwò tí Ellen White fún un ní ojọ̀ kejọ̀, oṣù kẹfà, ọ̀dún 1910.

A ó máa bá kókó-ọ̀rọ̀ yíí lọ̀ nínú àpilẹ̀kọ̀ tó kàn.

“Èni tí ó n rí ní abẹ̀ ojú ohun, tí ó sì n ka ọ̀kàn gbogbo ènìyàn, sọ̀ nípa àwọn tí wọn tí ní ìmọ̀lẹ̀ ńlá pé: ‘A kò mú wọn bínú tàbí yà wọn lẹ̀nu nítorí ipò iwà rere àti tí ẹ̀mí wọn.’ ‘Bẹ̀ ẹ̀ni, wọn tí yan ọ̀nà ara wọn, ọ̀kàn wọn sì n yò nínú àwọn ìrira wọn. Èmi pẹ̀lú yóò yan ìtànjẹ̀ wọn, èmi yóò sì mú àwọn ohun tí wọn n bẹ̀rù wá bá wọn; nítorí pé nígbà tí mo pè, kò sí ẹ̀ni tí ó dáhùn; nígbà tí mo sọ̀rọ̀, wọn kò gbọ̀: sùgbón wọn ẹ̀ búburú níwájú ojú Mí, wọn sì yan ohun tí inú Mí kò dùn sí.’ ‘Ọ̀lórún yóò rán ìṣìnà líle sí wọn, kí wọn lè gba irọ̀ gbọ̀,’ nítorí pé wọn kò gba ifẹ́ ọ̀tító, kí a lè gbà wọn là,’ sùgbón wọn ní inú dídùn nínú àìṣòdodo.’ Isaiah 66:3, 4; 2 Thessalonians 2:11, 10, 12.

“Olùkọ̀ ọ̀rún bèèrè pé: ‘Èwo ní ìtanjẹ̀ tí ó lágbara jù lọ̀ tí ó lè tòn ọ̀kàn jẹ, ju ifarahàn pé ẹ̀yin n kólẹ̀ lórí ipilẹ̀ tí ó tọ̀ àti pé Ọ̀lórún n gba iṣẹ́ yín, nígbà tí ní tòótó ẹ̀yin n ẹ̀ ọ̀pọ̀ nńkan gégé bí ìlàná ayé, tí ẹ̀ sí n ẹ̀ sí Jèhófà? Áà, ìtanjẹ̀ ńlá ní, ìtanjẹ̀ amúnikún-fún-ẹ̀ni ní, tí n gba ọ̀kàn àwọn

èniyàn nígbà tí àwọn tí wọn ti mọ òtító rí tẹ̀lẹ̀ bá ẹ̀sẹ̀ ẹ̀sẹ̀ ka irísí iwà-bí-Olórún sí ẹ̀mí àti agbára rẹ̀; nígbà tí wọn bá rò pé àwọn jẹ̀ ọ̀lórò, pé ohun iní wọn ti pò sí i, tí wọn kò sì nílò ohunkóhun, nígbà tí ní tòótó wọn nílò ohun gbogbo.”

“Olórún kò yí padà sí àwọn iránṣẹ̀ Rẹ̀ olóòótó tí wọn ní pa aṣọ wọn mó láilẹ́gbin. Sùgbón ọ̀pọ̀ n kẹ̀ pé, ‘Àlàáfíà àti ààbò,’ nígbà tí iparun àìròtẹ̀lẹ̀ ǹ bọ̀ sórí wọn. Bí kò bá sí irònúpìwàdà pípé, bí èniyàn kò bá rẹ̀ ara ọ̀kàn wọn sílẹ̀ nípa ijẹ́wọ̀, tí wọn sì gba òtító gẹ́gẹ̀ bí ó ti wà nínú Jèsù, wọn kì yóò wọ ọ̀run láé. Nígbà tí iwènùmọ̀ yóò bá ẹ̀lẹ̀ láàárín wa, a kì yóò tún sinmi ní ifòkànbalẹ̀, ní fifònnu pé a jẹ̀ ọ̀lórò, a sì ní ọ̀rọ̀ pọ̀, tí a kò nílò ohun kan.”

“Tani ó lè fi òtító sọ pé: ‘Wúrà wa ni a ti dán nínú iná; aṣọ wa kò ní àbààwọn láti ọ̀dọ̀ ayé’? Mo rí Olùkọ̀ wa tí ǹ tọ̀ka sí àwọn aṣọ ohun tí a ǹ pè ní ọ̀dodo. Nígbà tí Ó bó wọn kúrò, Ó fi ibàjẹ̀ tí ó wà lábẹ̀ wọn hàn ní gbangba. Lẹ́yìn náà Ó wí fún mi pé: ‘Sé o kò lè rí bí wọn ẹ̀ fi igbéraga bo ibàjẹ̀ wọn àti idíbàjẹ̀ iwà wọn mọ̀ra? ‘Báwo ni ilú olóòótó ẹ̀ di àgbèrè!’” A ti sọ ilé Baba Mi di ilé ọ̀jà, ibi kan láti ibi tí iwàlààyè àti ọ̀go Olórún ti kúrò! Nítorí èyí ni àìlera fi wà, agbára sì ẹ̀lẹ́sì.”

“Bí kò ẹ̀ pé ijọ náà, tí a ǹ fi iyẹ́fun iwúkàrà ipadàséyìn tirẹ̀ hù ú ní báyií, yóò ronúpìwàdà tí yóò sì yí padà, yóò jẹ̀ nínú èso isẹ̀ tirẹ̀, títi yóò fi kóriíra ara rẹ̀. Nígbà tí ó bá kọ̀ ibi sílẹ̀ tí ó bá sì yan rere, nígbà tí ó bá fi gbogbo irẹ̀lẹ̀ wá Olórún tí ó sì dé ipè gíga rẹ̀ nínú Kristi, ní idúró lóri pẹ̀pẹ̀ òtító ayérayé, tí ó sì fi igbàgbọ̀ dì mú àwọn àṣeyọ̀rí tí a ti pèsè sílẹ̀ fún un, a ó mú un lárada. Yóò farahàn nínú iròrùn àti mímọ̀ tí Olórún fi fún un, ní iyàtò kúrò nínú idipò ayé, ní fifi hàn pé òtító ti sọ ọ̀ di òmìnira nítòótó. Nígbà náà ni àwọn ọ̀mọ̀ egbé rẹ̀ yóò jẹ̀ àyànfé Olórún nítòótó, àwọn aṣojú Rẹ̀.” Testimonies, volume 8, 249, 250.